

עין משפט נד מצוה

כל הבשר פרק שמיני חולין

מסורת הש"ס

ק"א א מ"י פ"ט מהל' מלולת אמונת הלכה א עושה יד יד פ"ט פ"ט א:

רבינו גרשום

בעורה זו ששנה ר' לא תאכלנו על הארץ תפסנו כמי לא תאכלנו למען ייטב לך ואמר ר' למה כתב שני פסוקים לא תאכלנו אחי לא תאכלנו מרב בבשר בחלב: במה התייבב מדבר בשני מיתין כלומר דתיוב לא תאכל גופים עם הבשר ואלו שני מיתין בשר דרו וזה אבר כן היה אף כאן בשני מיתין בבשר בחלב אבל בהנאה אימא לא קמ"ל: כל מקום שנאמר לא תאכל לא יאכל לא תאכלנו אחי אישור אכילה ואחא אישור הנאה: לא יהיה קדש מבני ישראל מה להלן הנאה כלומר הנאה חלוקה מהטעם אף כאן יבאר דאפי' בהנאה אסור: אהור תורה שפסחיתנה לא תבשלה ותבכרנה כיוצא בזה לא תאכלנו כלל וכל שבע"ך נכלה לגר אשר בשעריך וכו' תבשל גדי בחלב אסור כלומר דטרפה אסורה באכילה מה לערלה אבל היתה לה שעת הכושר כי כלומר תאמר בבשר בחלב שהיתה לה שעת הכושר דאפילו משנתו הכשר בחלב לא נאסר כגון דריכל להרויח אבל לאחר שנבשלה אסור: למה לי לגימרא כלא הכרם יוביא כשארית מה לחמץ בפסח שכן ענוש כרת נימא כרת ואסורה כי באכילה ובין בהנאה וכן פריך מה לערלה שכן לא היתה שעת הכושר נימא חמץ בפסח יוביא ונימא חזר דריכל לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השווה שבהן מנוחה כן באכילה ובין בהנאה אף אני אביא בשר בחלב שהוא אסור ואסור א"ל באכילה ובין בהנאה: א"ל רב מרובה לרב אפי' כל מן הצד כי כלומר משום פירכא זו שאתה אומר משום דאיכא למיבר נבלה תובית לא היה למישבך להפריד דינא וליתיה פון הצד דלא מצית למיפריד נבלה תובית דהכי אמרינן משנתא דריש לקיש כל מן הצד מנוחה פרכינן כליוס כל וחור הדין כי והצד השווה שבהן כי אצינן למיפריד מה הצד השווה שבהן מנוחה דרינא פרכינן אבל לא אצינן למיפריד לא פרכינן פירכא אחתיהו לפיכך לא פרכינן נבילה תובית שוה אסורה באכילה: אי הכי תיחי מן הצד כליוס כיון דאמרת דלא יכלינן למיפריד נבלה תובית תיחי מן הצד דעולה ואמר דבשר בחלב ויהי אסור בהנאה: אי הכי (כיון) [השואב מין] דאמרת כלא הכרם יוביא איכא למיפריד שכן גדולי קרקע א"ל רב מרובה לרב אפי' כל כמה הצד פרכינן כל דהו לא אמר אמת (חרא אמרדא) קל וחומר פרכינן כל דהו לא פרכינן וליפריד לכולהו מה לכולהו שכן גדולי קרקע אלא אמר ליה רב מרדכי לרב אשי הכי אמרינן משמיה דר"ל

בשני מינין. פי' בקונטרס מותרין באכילה חולין ואסורין בגיה ועבודה קדשים ואין נראה דלא שויך משום הכי דמקרי שני מינים אלא נראה משום דלימקש לנבי אשויך לכו כשני מינין דלאחר פ' אלו הן הלוקין (מכילתא דף כג.) אמר רבי יצחק המרביע שור פסולי המוקדשין לוקה ור' אשיעאי נמי קאמר המנהיג שור פסולי המוקדשין לוקה גוף אחד הוא ועשאו הכמוס ב' גופים פירוט שעשאו הכמוס לבני ואיל ובהכי מיישב ר"ת הא דלאחר כפ' כל פסולי המוקדשין (בכורות לג.) חלת בני ואיל תמיזי חד לכדריבי יצחק ורבי אשיעאי ופי' שם בקונטרס דלא חמפשיה כ"א: ונאמר להלן א' יהיה קדש. ואי לאו קרא דלא תאכלנו ה"א דהנחת הגוף נלא אכילה אסור הכמוס: ומה ערלה. ליכא למפריד מה לערלה שכן נרין מאמיס לנעלה מדברנן הוא דנרין פסחא שכן ברת. וכתב מ"ה לחמץ בפסח שכן ברת. וכתב גופיה לא שייך למיפך שאין עונשין מן הדין: בלא"ה הברם יוביחו. מכלאי הכרם גרידא היה מני למיפך כמה מזינו אלא נימא ליה מהעבד חמתל הדין בק"ו ואין להקשות מה לערלה וחמץ וכלאי הכרם שכן בשריפה כמתן כמתורה (דף ג.) א"ל דהיא גופה ילף ועוד דהיינו דוקא לרבי יהודה דלמ"ה און יעבור ממך אלא שריפה אכל לרנען לא היו חמץ בשריפה הקשה ה"ר יצחק מאורליי"ש מה לכולהו שכן לא אמרו מכללן חומר נבשר נחלב שהומר מכללן אלא כהמה עומה וחלב כהמה עומה ועובא דלאמר לעיל ו"ל דאון זה קרוי הומר מכללן דדוקא חלב דכתיב חמץ (ג) כל חלב דמשעת אפילו דמיה והדר טרף דמיה זה חמץ הומר מכללן אכל נבשר נחלב לא כתיב כל: חורש בשור והומר כו'. אלא השתא ענדינן ק"ו דכשם שאסור באכילה אסור בהנאה:

וליהודר דינא וליתיה במה הצד אמר רב אשי משום דאיכא למימר נבלה תובית באסורה ובותרת בהנאה אמר ליה רב מרדכי לרב אשי הכי אמרינן משמיה דריש לקיש כל מה הצד מוגפו פרכינן מעלמא לא פרכינן אי הכי תיתי במה הצד משום דאיכא למיפריד מה להצד השווה שבהן שכן גדולי קרקע אי הכי אמרתי נמי איכא למיפריד מה לכלאי הכרם שכן גדולי קרקע א"ל רב מרדכי לרב אשי הכי אמרינן משמיה דר"ל כל מה הצד פרכינן כל דהו לא אמר אמת (חרא אמרדא) קל וחומר פרכינן כל דהו לא פרכינן וליפריד לכולהו מה לכולהו שכן גדולי קרקע אלא אמר ליה רב מרדכי לרב אשי הכי אמרינן משמיה דר"ל פרכינן אם יש להשיב כשניהם מה להצד השווה כשניהם שכן קך וכן יש כהם חמץ כזה שלם השווה להן כגמדה זו (היא) פרכינן אכל מעלמא כגון פלוגי יוביא לא פרכינן: שכן גדולי קרקע. אע"ג דאין חומר להיות נאסרין נכך אפי"ה אמרינן: כל מה הצד פרכינן כל דהו. כל דבר הלמד כהצד השווה יש להשיב שום דבר שהלמדין שוין זו והלמד אינו שווה להן זו אפילו שאינו לא קל ולא חומר פרכינן ליה: לא אם אמרת כו'. אי הוה דר דיינא ואחי כמה הצד פרכינן כל דהו אכל השואב דלמי מכלאיש ואחא כל להשיב לא אם אמרת כלאיש שכן גדולי קרקע אלא אמרתי נמי איכא למיפריד מה להצד השווה שבהן מנוחה דרינא פרכינן אבל לא אצינן למיפריד לא פרכינן פירכא אחתיהו לפיכך לא פרכינן נבלה תובית שוה אסורה באכילה: אי הכי תיחי מן הצד כליוס כיון דאמרת דלא יכלינן למיפריד נבלה תובית תיחי מן הצד דעולה ואמר דבשר בחלב ויהי אסור בהנאה: אי הכי (כיון) [השואב מין] דאמרת כלא הכרם יוביא איכא למיפריד שכן גדולי קרקע א"ל רב מרובה לרב אפי' כל כמה הצד פרכינן כל דהו לא אמר אמת (חרא אמרדא) קל וחומר פרכינן כל דהו לא פרכינן וליפריד לכולהו מה לכולהו שכן גדולי קרקע אלא אמר ליה רב מרדכי לרב אשי הכי אמרינן משמיה דר"ל

בעורה זו ששנה רבי לא תאכלנו בבשר בחלב הכתוב מדבר אתה אומר בבשר בחלב הכתוב מדבר או אינו אלא באחד מכל האיסורין שבתורה אמרת צא ולמד מ"ל מדות שהתורה נדרשת בהן דבר הלמד מענינו במה הכתוב מדבר בשני מינין אף כאן בשני מינין אי מהיה הוה אמינא הני מילי באכילה אבל בהנאה לא קמ"ל ורבי בהנאה מנא ליה נפקא ליה מהכא נאמר כאן יכי עם קדוש אתה לה' ונאמר להלן יולא יהיה קדש בבני ישראל מה להלן בהנאה אף כאן בהנאה דבי רבי אלעזר תנא ילא תאכלו כל נבלה (וגו') אמרה תורה כשתמכרנה לא תבשלה ותמכרנה דבי רבי ישמעאל (ג) תנא א"ל תבשל גדי בחלב אשמו ג' פעמים אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בשול תניא איסי בן יהודה אומר מנין לביבשר בחלב שאסור נאמר כאן יכי עם קדוש אתה ונאמר להלן יואנשי קדש לו שעת הכושר קודם שניתן בשר נחלב: כלאי הכרם יוביא ויכיון לקמן פריך ל"ל כלאי הכרם נימא ערלה מוכיח וחור הדין ועוד פריך נימא מה לכלאי הכרם שכן לא הימה (להן) שעת הכושר: למע לי גו"ט. לאיסור אכילה כי היכי דליף לאיסור הנאה מערלה וליף נמי לאיסור אכילה: משום דאיכא למימר חורש בשור וכחומר יוביא. שנעבדה זו עבירה ומותר באכילה אכל השתא דקיימא לן אכילה מגו"ש לפיכך הנאה בק"ו וליכא למימר חורש בשור וחומר יוביא דמה לחורש בשור וחומר דמותר באכילה חמץ נבשר נחלב שאסור באכילה: למע ליה למימר. לעיל כלאיס יוביא דליצטרך ליה לאהדורי אכלאיס דהוה ליה למד חלא מתלת בשך נחלב מערלה וחמץ וכלאיס לימא ערלה תובית ותמיזי חלא ממרמי שפיר: וליהודר דינא. וכחומר שעת מה לערלה שכן לא הימה לה דעת הכושר חמץ יוביא מה לחמץ שכן כרת ערלה תובית וגמרינן ומיימינן לה שעה הזד כגון לא ראי ערלה כראי חמץ ולא ראי חמץ כראי ערלה הזד השוה שבהן שאסורין באכילה ואסורין בהנאה אף אני אביא בשך נחלב דהואיל ואסור באכילה מגו"ש יהא אסור אף בהנאה: הכי אמרינן משמיה דר"ל. האי נבלה תובית אינה משונה דכל בהנאה כמה הצד מנופיה

א) וקדושין ט: לקמן ק"א. ב) וסנהדרין פ"ג לקמן ק"א. ג) רמב"ם ד' קדושין ט: ד) פסחים כ"ג א: ע"ל מ"ג א) ודברים י"ג, א) ופסחים דף כ"א. תורה אור השלם 1. לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתנהג ואכלה או קבר לגבוי כי עם קדוש אתה לוי אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו. דברים י"ג כ"א 2. לא תהיה קדושה מבנות ישראל ולא יהיה קדש מבני ישראל. דברים י"ג כ"א 3. ראשית בבורי אדמתך תבשל בית' כי אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו. שמות כ"ג י"ט 4. ואנשי קדש תהיו לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשלח אתה. שמות כ"ב י"א ג' ומה ערלה הימה יוביא כשארית מה לחמץ בפסח שכן ענוש כרת נימא כרת ואסורה כי באכילה ובין בהנאה וכן פריך מה לערלה שכן לא היתה שעת הכושר נימא חמץ בפסח יוביא ונימא חזר דריכל לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השווה שבהן מנוחה כן באכילה ובין בהנאה אף אני אביא בשר בחלב שהוא אסור ואסור א"ל באכילה ובין בהנאה: א"ל רב מרובה לרב אפי' כל מן הצד כי כלומר משום פירכא זו שאתה אומר משום דאיכא למיבר נבלה תובית לא היה למישבך להפריד דינא וליתיה פון הצד דלא מצית למיפריד נבלה תובית דהכי אמרינן משנתא דריש לקיש כל מן הצד מנוחה פרכינן כליוס כל וחור הדין כי והצד השווה שבהן כי אצינן למיפריד מה הצד השווה שבהן מנוחה דרינא פרכינן אבל לא אצינן למיפריד לא פרכינן פירכא אחתיהו לפיכך לא פרכינן נבלה תובית שוה אסורה באכילה: אי הכי תיחי מן הצד כליוס כיון דאמרת דלא יכלינן למיפריד נבלה תובית תיחי מן הצד דעולה ואמר דבשר בחלב ויהי אסור בהנאה: אי הכי (כיון) [השואב מין] דאמרת כלא הכרם יוביא איכא למיפריד שכן גדולי קרקע א"ל רב מרובה לרב אפי' כל כמה הצד פרכינן כל דהו לא אמר אמת (חרא אמרדא) קל וחומר פרכינן כל דהו לא פרכינן וליפריד לכולהו מה לכולהו שכן גדולי קרקע אלא אמר ליה רב מרדכי לרב אשי הכי אמרינן משמיה דר"ל